

WERKGROEP ZONNA

Aan: College en Raad van Steenwijkerland

Datum: 23 maart 2020

Onderwerp: naar een duurzame en gedragen energievoorziening Steenwijkerland

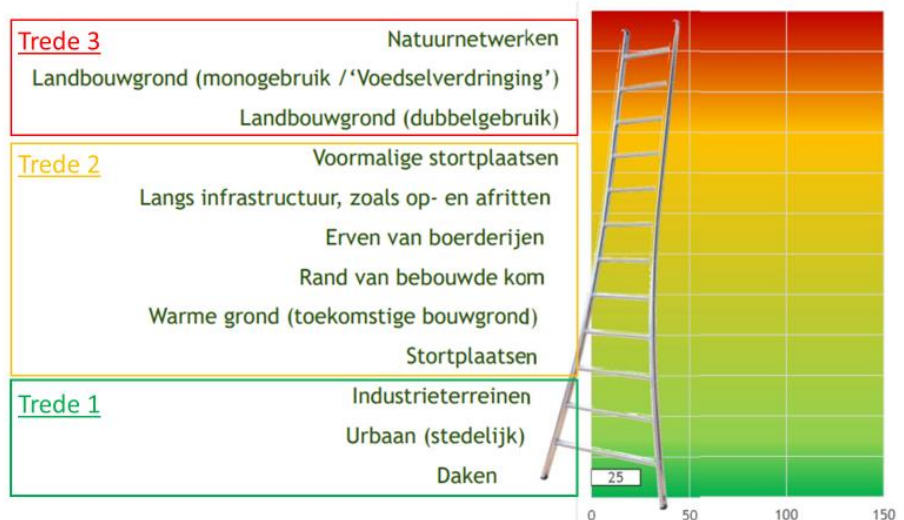
Geachte Raad, Geacht College,

De gemeente Steenwijkerland heeft vastgesteld dat er in onze gemeente in totaal 617 TJ vermogen opgewerkt moet worden via zonnecellen. Hiervan moet 406 TJ -zeg maar ca 2/3- worden opgewekt via 'zon op land' en 211 TJ -ca 1/3- via 'zon op dak'. De gemeente heeft een beleidskader 'Ruimte voor zonnepanelen op (Steenwijker)land' opgesteld waarin via een zgn. zonneladder de voorkeursvolgorde is vastgelegd en wordt aangegeven waarmee rekening moet worden gehouden bij landschappelijke inpassing.

De door u gehanteerde Zonneladder is 'zonneklaar':

- Trede 1: in bestaand bebouwd gebied op daken dan wel in de groene omgeving op bestaande bouwvlakken;
- Trede 2: in bestaand bebouwd gebied op bedrijventerreinen en braakliggende gronden;
- Trede 3: aanvullend in de groene omgeving, niet zijnde natuur.

In een mooi plaatje samengevat ziet uw beleid er uit als hiernaast weergegeven.

Als bezorgde en alerte inwoners van Steenwijkerland zien we dat er op dit moment geen sprake is van een nette toepassing van de zonneladder. Er vindt een wildgroei plaats aan initiatieven op **trede 3**, en op trede 1 en 2 komen activiteiten onvoldoende van de grond.

Bij ons zijn de volgende 'zon op land' initiatieven op trede 3 bekend:

- Oldemarkt (1,5 ha, gerealiseerd),
- Willemsoord (20 ha, lopend initiatief, in beoordeling),
- Eesveen (38 ha, lopend initiatief, in beoordeling),
- Wanneperveen (67 ha, lopend initiatief, nog niet in behandeling),
- Kallenkote (? ha, lopend initiatief, nog niet in behandeling),
- Kuinre (20 ha, lopend initiatief, nog niet in behandeling),
- Onna (30 ha, buiten behandeling gesteld wegens niet voldoen aan de gemeentelijke voorwaarden).

Opgeteld, in Steenwijkerland: **176 ha...** alleen maar op **trede 3!**

En dat terwijl het beleid in Steenwijkerland, uw beleid dus, heeft bepaald dat aantal **maximaal 125 ha** zon op land mag worden gerealiseerd op de **trede 3 én 2!**

En om het erger te maken.. dit zijn alleen nog maar de initiatieven die zich hebben geopenbaard. Achter de schermen worden nog veel meer terreinbezitters overvallen door opkopers en gek gemaakt met lokkende prijzen. De reden is simpel: Zon op het land is eenvoudig en voor deze bedrijven vooral goedkoper te realiseren. De impact is groot: want niet alleen is sprake van een grote consequentie voor ons landschap, er is ook een ander, meer sluipend effect.

Dit meer sluipende effect zit 'm er in dat de initiatiefnemers eerst energieruimte vastleggen bij energiebedrijven en pas in tweede instantie een geschikte locatie zoeken. Het opkopen van energieruimte is inmiddels gedaan. Volop. De energiestations in onze omgeving zijn contractueel 'vol'.

Wie nu nog wat wil met energie uit zon wordt zo de pas afgesneden. Het is voor veel initiatiefnemers van 'zon op dak', 'zon op industrieterrein' of 'zon op erf' (tredes 1 en 2) onmogelijk om hun initiatieven waar te maken. Dit is geen theorie, geen denken in complotten, maar praktijk: Wij kennen diverse initiatieven van zon op dak die op dit moment niet tot realisatie komen omdat aansluitruimte ontbreekt. Wij bieden u een concreet rijtje:

- Coöperaties: Energie coöperatie Nijeveen,
- Agrarisch/Paarden: PMO Steenwijk (Manege Eeserwold) en Henstenhouderij Thijs van Veen in Steenwijkerwold
- Agrarisch/Rundvee: MTS H. en R. Ruitenbergh in Giethoorn. Fa Brand in Wanneperveen en Fa Hofman in Zuidveen
- Overheden: Waterschap Drents Overijsselse Delta wordt gedwongen om hun zon op eigen terrein-initiatief in te krimpen vanwege te energie-ruimte. Zie het krantenartikel hiernaast.

Alle hierboven genoemde partijen ondervinden op dit moment problemen met het vinden van voldoende aansluitcapaciteit!

Het is niet ondenkbeeldig dat op deze manier, ondanks uw goede bedoelingen en ogenschijnlijk duidelijke kader, er te weinig terecht komt van een mooi begrip als de zonneladder of de gedachte dat er veel 'zon op dak' moet worden gerealiseerd. Want wat gaat u doen als de 406 TJ op land is gerealiseerd en de 211 TJ zon op dak nog onvoldoende van de grond komt? Houdt u dan de rug recht of is het toch verleidelijker om nóg een zon op land-initiatief te ondersteunen? Wat gaat u doen, .. wat móet u dan allemaal wel niet doen om alsnog die extra ha's zon op dak te realiseren?

De werkgroep Zonna is ontstaan toen Onna werd geconfronteerd met een groot initiatief voor een zonneveld. In de werkgroep zitten voor- en tegenstanders. Wij geven geen advies, maar verzamelen informatie zodat we met z'n allen goed beslagen ten ijs komen en delen dat aan de Onnigers middels 'Zonna-journaals'.

Wij hebben wij ons hoofd gebogen over de kwestie 'zon op land – zon op dak' en willen u graag een suggestie aan de hand doen die zorgt dat uw doelstellingen 1/3 zon op dak en 2/3 ha zon op land worden gerealiseerd, de zonneladder wordt gerespecteerd én lokale initiatieven worden ondersteund:

We noemen het 'Dubbelzon'

Het principe is heel eenvoudig: U voegt aan uw uitvoeringsbeleid 'Ruimte voor zonnepanelen op (Steenwijker)land' de verplichting toe dat -verhoudingsgewijs- voor iedere 2 ha zon op land 1 ha zon op dak* moet worden gerealiseerd én aangesloten op het net en dat de initiatiefnemer dit moet aantonen.

**deze verhouding is gebaseerd op uw eigen beleid, maar kan natuurlijk worden aangepast naargelang de actuele situatie*

Deze dwingende koppeling is heel eenvoudig, maar heeft een merkbaar positief effect:

- Uw beleidsdoelstelling van 2/3 zon op land en 1/3 zon op dak* wordt gerealiseerd. Geen 'cherry-picking'; maar de zonneladder wordt onverkort en breed toegepast;
- Versterking van de impuls om zon op dak te realiseren. Zon op land-initiatiefnemers moeten zich nl. óók richten op zon op dak-mogelijkheden en hebben daar dan ook groot belang bij. Zij zullen gebouw-eigenaren en initiatiefnemers van zon op dak gaan benaderen om zich bij hen aan te sluiten en wellicht zullen zij hen

ook actief helpen om zon op dak voor elkaar te krijgen. Dak-eigenaren krijgen zo misschien wel een dubbel verdienmodel;

- Meer draagvlak, want energiebedrijven móeten gaan samenwerken met lokale partijen zoals dakeigenaren en energiecollectieven;
- Zon op dak-initiatieven krijgen toegang tot het energienet en worden daarbij geholpen door partijen die hierin positie hebben;
- Minder afhankelijkheid van een beperkt aantal exploitanten, het is nl niet nodig dat deze grote energiepartijen het dak van een ander gaan exploiteren, ze verbinden zich slechts met elkaar: De exploitatie kunnen de dakeigenaren prima zelf. Mits ze maar aansluiting krijgen op het net;
- Gebruik van momentum en flow: Minder inzet van de gemeente nodig om zon op dak te realiseren. Geen extra regels, geen stimuleringsbeleid, de markt zorgt zelf voor een stimulans.

Natuurlijk wordt het complexer en misschien duurt het met deze aanpak wat langer om in onze gemeente een groot zon op land-initiatief van de grond te krijgen. Naar onze mening weegt dit niet op tegen de winst zoals die hierboven beschreven staat. En laten we eerlijk zijn; wat lucht in het zon op land-dossier is ook wel gewenst: er zijn de laatste maanden teveel oplooppjes geweest waarin té onvoldragen plannen té rauw over de naburige bevolking werden uitgestrooid.

De afgelopen weken hebben wij onze 'dubbelzon-gedachte' getoetst bij diverse partijen en aangescherpt. Wij hebben ook gezorgd voor afstemming met uw ambtelijke medewerkers zodat de feiten in deze brief ook kloppen. Wij hebben geconstateerd dat velen ons voorstel zien als een begaanbare weg en dat ze hier ook enthousiast over zijn en bovendien hierin ook graag tijd en energie willen investeren.

Onze vraag is dan ook simpel: wilt u deze verplichting onomwonden en vooral onomzeilbaar aan uw beleid toe te voegen? Liever vandaag dan morgen, zodat de vele plannen die nu nog in de pijplijn zitten hier gelijk aan moeten voldoen en we écht een stap vooruit zetten naar een duurzame en vooral ook *gedragen* energievoorziening Steenwijkerland . Vanzelfsprekend zijn wij bereid hierbij mee te denken.

Met vriendelijke groet

Werkgroep Zonna,
Bert Kuper,
Johannes Orsel,
Feike Tibben,
Stoffel Lok,
Wilma Boekwijt,
Han Boekwijt,
Marco Emmens,
Michiel Fonk,
allen uit Onna.